

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr.
a treia-oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumerează și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

PROCESUL MEMORANDULUI.

Pertractarea.

(Urmare.)

Cluj, 12 Maiu 1894.

Ziua a șesa.

Ședința se deschide la orele 8 și 20
minute.Se continuă obiecțiunile în general a
acusărilor la actul de acușare.

Dimitrie Comșa: Ilustre dle president! Noi sântem aici nu mai puțin de 20 de cetățeni, care cer și speră că le va fi îngăduit a-și face apărarea în cea mai deplină libertate. Să-mi permiteți să fac o mică rezervă la prescripțiune. Eu, după-cum ați constatat, nu cunosc limba maghiară de loc, fapt care nu are atâta importanță, când la spatele mele aveam un apărător. Astfel însă mă aflu într-o situațiune cu deservire excepțională. Eu ca unul ce nu cunosc limba maghiară și nu sânt nici jurist, nu știu dacă am înțeles bine acușarea.

Dacă nu mă înșel, dl procuror mă trage la răspundere pe motivul că noi am fi hotărât tipărirea și răspândirea Memorandului. Aș ruga însă pe onor. dl procuror să binevoiască a precisa pe ce se bazează d-sa când ne încredințează la d-sa drept basă ziua, când noi am hotărât în conferența tipărirea și răspândirea Memorandului? Dacă așa este, atunci am onoare a declara, că ne bucurăm de favorul prescripțiunii, și eată pentru-ce. Zilele când s'a hotărât tipărirea Memorandului sânt 25 și 26 Martie 1892, ear' onor. procuratură a dat ordin ca eu și colegii mei să fim urmăriți și ascultați la 13 Maiu 1893. Găsim deci că este un an și 46 de zile.

De cumva însă dl procuror cere pedepsirea mea pe cuvânt, că ași fi răspândit exemplare, îl rog să-mi dovedească aceasta, căci eu neg să fi răspândit măcar un singur exemplar.

Procurorul suprem Vita Sándor: Față cu prescripțiunea a hotărât deja Curia.

În ședințele dela 25—26 Martie 1892 s'a hotărât textul, publicarea și răspândirea Memorandului, la care ședință acusatul încă a luat parte. Obiecțiunea de prescripțiune nu are loc, căci timpul prescripțiunii în înțelesul §-lui 34 al legii despre punerea în aplicare a codului penal, nu e de un an, ci de 3 ani. Acușarea se bazează pe faptul, că acusatul a luat parte la ședințele comitetului din 25—26 Martie 1892, unde s'a stabilit textul și s'a hotărât pu-

blicarea și răspândirea Memorandului.

Dr. D. P. Barcianu: Onorat tribunal! Pentru prima-dată stau pe banca acușărilor. Veți înțelege în ce stare sufletească mă aflu, mai ales văzându-mă lipsit de apărători.

Declar că mă alătur la declarațiunile dlor Dr. Rațiu și Coroianu.

Aș dori însă, ca să-mi permiteți și mie a-mi face observările mele cu privire la prescripțiune.

Dacă faptul, că în ședințele dela 25—26 Martie 1892, în care am dispus executarea concluderilor conferenței din 21 Ianuarie 1892 este motivul pentru care sânt dat în judecată atunci a intrat timpul de prescripțiune. Dacă însă pentru răspândire sânt acusat, atunci cer să-mi se dovedească când aș fi răspândit, în ce mod și cui?

Procurorul reflectează pe scurt, dar' cam nehotărât, tot cele zise la vorbirea dlui Comșa.

S. Albini: Onor. Tribunal! Poziția mea aici fără apărător este cu atât mai dificilă, cu cât mă aflu în fața unei somități juridice ca dl procuror suprem, care vine cu un arsenal de legi pozitive, citează o mulțime de §§, și eu sânt silit să mă apăr singur. Constat însă că pozițiunea mea s'a mai ușurat într-o măsură prin faptul, că dl procuror mă acușă de ceea ce s'au făcut în zilele de 25—26 Martie 92, stând lucrurile astfel, indic și eu, cestiunea prescripțiunii și rog pe onoratul tribunal să binevoiască a hotărâ asupra acestei cestiuni.

Neg că înalta Curie s'ar fi pronunțat definitiv în această afacere, din contra, după cât pricep eu, Curia a zis că afacerea aceasta trebuie să o hotărască tribunalul și tot Curia s'a convins, că termenul de prescripțiune nu ar fi trecut, zicând că un an de zile este termenul de prescripțiune, ear' la noi mai trec încă vr'o câteva zile peste un an.

În ce privește delictul de presă, eu știu că este în vigoare ordonanța de presă dela 1871, ear' nu lega dela 1880.

După-ce mai vorbesc N. Cristea și P. Barbu tot la cestiunea prescripțiunii, ședința se suspendă la 11 oare pe 20 de minute.

Ședința se deschide la orele 11 și 40 minute.

Dl Dr. Mihali: Onor. tribunal regesc și onorată curte cu jurații Voesc să declar și eu că mă sânt într-o situațiune penibilă în lipsă de apărător. Acușățiunea dlui procuror constă în faptul că membrii comitetului partidului național sânt singuri răspunzători de aceea

operă, care aparține tuturor Românilor, numită Memorand.

On. tribunal! Causa noastră personală este identică cu cauza comună, pentru-că dacă trebuie să privim spre trecut, fără îndoială sânt nevoiți a recunoaște, că unii din noi au ajuns, pe această bancă, în urma puterincului curent care se desvolată în națiunea noastră.

Întru-cât mă privește, declar că pe la anul 1881, când s'a stabilit solidaritatea partidului național român eram încă student, și deci nu se pot face reflecțiuni asupra participării mele la lucrurile acestui comitet decât începând cu anul 1884, când am luat parte activă la lucrările partidului din care fac parte. Am fost și eu delegat de alegătorii români a lua parte la conferențele din Sibiu și înainte de a pleca eram totdeauna intrunit asupra cestiunilor pe care trebuia să lo susțin în desbaterile conferenței. Spun și insist asupra faptului că, în calitate de delegat, nu reprezentam decât voința alegătorilor mei, fiindcă în de accentuat asupra faptului că Memorandul este opera nu numai a delegaților, ci a întregului popor român.

Alegătorii care ne-au trimis în Sibiu la conferența din 1892, ne-au dat mandatul lor în sensul să concurăm, din toate puterile, pentru votarea Memorandului și cu privire la așternerea lui să cerem ca să aibă loc fără amănare.

În înțelesul mandatului primit dela alegătorii mei am votat și eu toate punctele privitoare la publicarea și așternerea cătră Tron, a mandatului. Regret că s'a emis o împregiurare, care este, după mine, foarte însemnată, aceea că înainte de a merge la conferență primisem deja acasă Memorandul, îl studiasem și prin urmare, când am mers la conferența cunoștiam mai dinainte, și noi și alegătorii, conținutul său. Încă un punct asupra căruia insist este că, hotărârea de a se tipări și răspândi Memorandul, a avut loc în ședințele din 20, 21 Iunie 1892, și nu în luna Martie, după-cum susține dl procuror.

Dacă dl procuror susține că acest Memorand constituie un delict, îi atrag atențiunea asupra împregiurării că toată procedura ce s'a urmat până acum se bazează numai și numai pe recunoașterea noastră proprie, fiind-că noi nu ne denegăm faptul, având curajul civic să susținem, înaintea tribunalului, fapta noastră și să nu ne lăpădam de ea ca niște lași.

Cu privire la acest punct amintesc un principiu general juridic, că o recunoaștere făcută fie într'un proces civil, fie într'un proces criminal

nu poate fi luată decât numai și numai așa cum a fost declarată recunoașterea.

Eu recunosc că fac parte din membrii care au hotărât redactarea și așternerea cătră Tron, a Memorandului, nu pot recunoaște însă afirmațiunea d-voastre, că noi în acest act n'am reprezentat voința tuturor Românilor.

Dl procuror își întemeiază acușățiunea sa pe motivul că am fi criticat legea statului. 'La-și ruga să-mi răspundă cum s'ar putea exprima, într-o țeară constituțională, cea mai binevoitoare critică, asupra unei legi, decât zicând cel puțin că acea lege este impusă? Eu nu cunosc un termen mai binevoitor și deci din capul locului declar că este neînțeleasă încriminarea relativă la expresiunile din Memorand. Asupra sentenței, că față cu Maiestatea Sa n'am procedat în mod legal, mărturisesc că sânt cu deservire surprins de chipul cum dl procuror vede lucrurile.

Nu cunosc mod mai legal și constituțional de a mă adresa suveranului țării, care este și el un factor al puterii statului, de cât acela pe care l-am urmat.

Dl procuror zice că sânt în Memorand expresiuni ce constituiesc delict prin faptul că ele tind la autonomia Transilvaniei. Aș ruga pe dl procuror, să nu uite, că cererea de autonomie a Transilvaniei este anunțată din anul 1881, și că ea formează primul punct din programul partidului național român. Și este foarte natural, că atunci când m'am înrolat în acest partid să recunosc programul lui. De altfel, însași guvernul a recunoscut programul partidului nostru ca constituit în mod legal. Nu participam încă la lucrurile partidului din 1892, când s'a publicat un Memorand. Pentru-că însă obiectul încriminării astăzi este publicarea și tipărirea Memorandului, mă refer la procedura urmată în 1882, și întreb pe on. dl procuror, pentru-ce Memorandul de acum 12 ani, care conținea expresiuni cu mult mai vehemente, cu mult mai aspre, ar fi mai justificat, decât Memorandul din 1892, unde expresiunile sânt cu mult mai domoale?

Pentru-ce același fapt n'a fost pasibil de pedeapsă acum 12 ani, și pentru-ce, dacă l'am făcut astăzi, sântem aduși pe banca acușărilor?

Trec asupra acestor observațiuni, rugând pe dl procuror să le reflecteze și ajung la cestiunea prescripțiunii. Dl procuror, cu privire la acest punct, a binevoit a interpreta legea din vorbă în vorbă; socotesc însă cum-că dl procuror știe că nu numai acest fel

de interpretare există în lumea juridică, ci sânt și alte interpretări, pentru-că dacă ar fi să ne ținem strict de dispozițiunile legii, care de multe-ori sânt ne precise, atunci justiția ar fi silită să înscrie dispozițiuni absurde. Paragrafi de lege pe care se întemeiează dl procuror sânt în modul următor:

„Este stabilit după lege că în casuri de crimă prescripțiunea are loc după un an”, și așa fiind, nu cred că se poate concepe în mintea unui om de legi că într'un delict cu mult mai mic decât o crimă, prescripțiunea n'ar avé loc decât după trei ani.

Nu cred că o asemenea teorie să poată avé temei înaintea onoratului tribunal, care mai pe sus de toate are datoria să mențină neatinsă demnitatea justiției acestei țări, care ar păré foarte curioasă unui străin căruia 'i-ar fi dar' să zică: În Ungaria prescripțiunea pentru debitele cu mult mai mici, are loc după trei ani.

În această privință să-mi deie voie onoratul tribunal să amintesc cazul „Nichita”, în care înalta curie a stabilit, că timpul de prescripțiune în Transilvania este de un an și în Ungaria numai de 6 luni.

Și ce să dovedesc, aserțiunea mea, îmi iau libertate să cetesc pasagiul în care se cuprinde această părere a înaltei Curii, (ce-țește din decisiunea Curiei pasagiul referitor la prescripție) continuă apoi: Rămâne stabilit, că în legea dela 1871 nu s'a putut prevedé, că în anii 1878 sau 1880-se va prezenta același cas, și că fără îndoială legislațiunea a trecut cu vederea acest paragraf.

Dl procuror, când este vorba ca decisiunea înaltei Curii să fie în contra noastră se bazează pe dînsa; ear' când această decisiune ar fi în favorul nostru, atunci d-sa cere să fie aplicată legea din cuvânt în cuvânt.

În considerațiunea motivelor, ce am avut onoarea a enunța cu privire la prescripțiune, rog pe onor. tribunal, să binevoiască a lua în considerație, că prescripțiunea are sub cea mai legală formă locul de a fi aplicată în cazul nostru și în consecință rog să fie aplicată.

Dl procuror încearcă să răspundă argumentelor dlui Mihali. Că acușății nu ca membri ai comitetului sânt acușăți, ci ca singuratici, care împreună au comis delictul. Cât despre autorisarea dată de alegători, zice că autorisarea s'a dat numai în genere pentru un Memorand, dar' nu expres pentru acesta, în care s'au aflat pasagele încriminate. Memoriul dela 1881 nu-i cunoscut, atunci nu

FOIȚA „TRIBUNEI.”

3/15 Maiu 1848.

DISCURSUL

lui Simeon Bărnăușu, rostit la 2/14 Maiu 1848
în biserică catedrală din Blaj.

(Urmare.)

Decretul tripartit — așa se chiamă cartea legilor scrisă de Stefan Verbocki — despre o parte nimecește personalitatea poporului, făcându-l șerb domnilor pentru totdeauna, ear' despre altă parte îi răpește mijlocirea de a-și câștiga cele de lipsă spre traiul vieții (Decretul trip. p. III. tit. 30 §. 7.) și așa fi stoarce toate puterile, ca să nu se mai poată scoate din șerbute. Pe popor îl împarte în noveri și rustici, noverilor le dă drepturi și putere nemărginită peste popor, fără de nici o datorie cătră acesta, ear' datoriile le încarcă toate în spinarea poporului; pe popor îl desbracă de drepturile omenești și-l ia toată puterea de a se apăra în contra cruzimii domnești, zicând că rusticul nici decât nu se poate legi cu cel nover (Dec. trip. part. III. tit. 31); poporului nu-i este iertat a-și alege judecători și alți dirigători, cum aleg noverii: judecătorul lui e domnul seu, care-l mină toată ziua. Aceasta lucră cu el

după plăcerea sa, că nu e nimenea care să-l apere de dînsul; apoi la comitat îl judecă ear' tot domni pământești, și așa mai în sus, pretutindenea tot judecători de aceea sânt puși asupra lui, care sânt jurați a nu-l suferi ca să se ridice din pulbere vre-odată. Pentru popor nu vorbește nimenea nicăiri, căci el nici nu există ca popor. În adunările marcali și în cele de țeară noverii nu vorbesc de popor fără numai de oamenii lor (az én emberek). Poporul drept aceea e condamnat prin lege, ca sau să sufere ori-ce nedreptate 'i-ar face domni, sau să-și răsbune asupra lor tiranește când poate. Ca să nu poată scăpa nici într'un chip de furia domnilor acest popor nefericit, legea 'i-a legat de glic (glebe adscriptis), (D. t. part. III. t. 25 §. 2.) și prin această măsură 'i-a asigurat pe domni, ca să poată face ce vor voi cu poporul, fiind convinși, că nimenea nu va cuteza să-i deie loc de scăpare, când va căde în acea fără-delege ca să părăsească locul domnului seu. Nu se mulțumește legea numai cu atâta, că-l leagă de locul domnului seu, ci afară de aceasta îl supune domnilor pământești cu rusticitate absolută pentru toată eternitatea, ca să nu mai aibă nici o rază de speranță că doar' vor scăpa din jug oare-când măcar nepoții sau strănepoții lor. (Dec. trip. p. III. tit. 25 §. 2.)

Prin legi de aceste 'și-an ridicat Maghiarii constituțiunea lor cea faimoasă, paladiul privilegiilor și, pe ruinele libertății poporului. În puterea constituțiunii ungurești numai noverimea are drept de a pune legi

cu popii cei mari, și cu vre-o câteva urbi rău reprezentate; poporul e scos afară cu totul, el e dator numai cu ascultare oarbă, cu supunere pasivă. Nu se află nici o instituțiune rea în dreptul roman și în legile barbarilor, care să nu o fi luat Maghiarii în constituțiunea lor; ordinațiunile și decretul regilor maghiari sânt documentele barbariei celei mai de jos. Constituțiunea maghiară cea egoistică și inamică libertății, poporului nimecește industria și comerțul, stinge artele și științele; școalele, care steteră până acum în tot ținutul coroanei maghiare, n'au fost decât cuiburi de neștiință și de despotism aristocratic, în care s'au crescut împalitori de popor. Sub această constituțiune s'a stins pe încetul și religiunea cea creștină a carității frățești; ba, dacă compară cineva legile cele răpitoare de proprietatea poporului, dacă compară șerbutea, care încă stă, cu purtarea Maghiarilor, când au venit ca barbari în acest pământ: află, că religiunea creștină n'a adaus nimic la îmblânzirea sălbătecei aristocratice; din contra, ei îndată-ce se făcură creștini, începură a-i supune la șerbute și pe Maghiarii lor, care fiind păgâni, erau liberi. Nu află la Maghiarii nici un Ambrosiu, nici un Crisostom, care să apere proprietatea poporului și a văduvelor în contra împărățiilor și a aristocrațiilor; din contra, episcopii și prelații maghiari șed în dieta împreună cu aristocrații de pun legi asupra poporului, țin judecăți domnești ca ceialalți aristocrați, și cu dreapta dau binecuvântare poporului, ear' cu stînga îl bat ca domni pământești. Cine nu

știe, că curțiile episcopilor catolici sânt locuri privilegiate de tortură, dar' cine ar cuteza să zică că unele purtări ca aceste ale lor ar fi lucruri nelegiuite, când sânt întemeiate toate bine pe constituțiune, pe tripartit, pe us de sute de ani, pe privilegii, pe diplomate regești și împărătești?

Verbocki numește și gințile, pe care le fulgeră cu anatema rusticității eterne și a acestui despotism înfricoșat; el zice, că unii sânt Maghiari, Sași, Germani, Boemi și Schiaii de legea creștină, alții sânt Români, Ruteni, Sârbi și Bulgari de rătăcirea grecilor ș. a. Dar' fie de-ajuns aceste trăsuri, ca să cunoască ce este șerbutea și acei ce nu 'i-au purtat nici-odată greutate, ca să știe toți, cum se fac legiuite și fărâdelegile cele mai mari, când sânt apărute de legi; cum calcă în picioare dreptul unguresc pe o mulțime de ginți, cum le desbracă de demnitatea omenească, cum le răpește toate mijloacele de cultură și de apărare, cum dă toate bunătățile și onorile țării aristocrațiilor; ear' pe popor îl încarcă cu greutate și-l dă legat în mâinile aristocrațiilor ca pe o vită!

Să ne întorcem acum dela aceste legi și instituțiuni de gele pentru popor și de rușine sempiternă pentru aristocrația maghiară, să ne întorcem cătră cel mortm, ce se numește, aprobate și compilate, în care zace națiunea noastră din Ardeal; să culegem oricâte flori galbene din florile morților care cresc pe acest mortm înfiorător, ca să le dăm Românilor, care vreau să vîndă limba și naționalitatea română pentru bunătățile uniunii

maghiare, să-și pună cocardă la piepturi întru aducerea aminte, că au conlucrat la îngroparea națiunii lor însași. Într'un loc aprobatele declară pe națiunea română scoasă din numărul statelor țării cu aceste cuvinte: „cu toate-că națiunea română în patria asta nici nu s'a nămerat între staturi, nici religiunea ei nu e una dintre religiunile cele recepte, totuși până când vor mai fi suferiți pentru folosul țării, statul bisericii române se se țină de acestea”.

Într'alt loc: „cu toate-că națiunea română s'a admis în patria aceasta pentru binele public, totuși neluând aminte la starea sa cea de jos”, într'alt loc zice, că pe Români numai până atunci îi sufer în țeară, până când le va plăce principilor și locuitorilor, Ungurilor, Sécurilor și Sașilor: „cei-ce se țin de secta Românilor, sau Grecilor, care în timpul present se sufer, până când va plăce principilor și locuitorilor țării”; și earăși: „fiindcă nici religiunea națiunii române încă nu e dintre cele patru religii recepte”. În urma acestor legi numai atât mai adaug, că legile acestea, după care se guvernă Ardealul și astăzi, s'au întărit la stăruința celor trei națiuni și după venirea Ardealului sub domniea casei austriace, prin așa numita diplomă Leopoldină, și Români se scoasă de nou dela toate dirigătoriile, declarându-se de neaveri numai pentru-că sânt Români, cu aceste cuvinte: „la toate dirigătoriile, care sânt de lipsă spre administrarea poliției, sau a dreptății, sau a economiei, ne vom folosi cu îndigeni transilvani, adică cu Unguri, Sécuri și Sași, fără de nici-o căutare la românii

el ca procuror, nu-l cunoaște nici acum, de aceea nu reflectează. La puternicul argument al acuzării cu privire la prescripție, în urma căreia prescripția în cazul de față trebuie să intre înainte de un, căci delictul e mai puțin ca crimă — procurorul nu răspunde absolut nimic. Trece fără a-l atinge măcar.

Dr. Tripou. Onorat tribunal regesc și curte cu jurați! Eu în viața politică am intrat ceva mai târziu decât colegul și frațele meu Dr. Mihali. Eram în 1892 avocat în Bistrița și chiar atunci urmau conferențele cercurilor electorale ținute în vederea alegerilor care trebuiau să aibă loc. Îmi aduc aminte că conferențele alegătorilor români din cele două cercuri ale comitatului meu Bistrița-Năsăud s'au ținut înainte de conferența cea mare 20 și 21 Ianuarie, care au avut loc la Sibiu.

Întru-cât mă privește, această conferență este semnificativă pentru mine în calitate de delegat al alegătorilor mei. Acești alegători, dacă îmi aduc bine aminte, au trimis 6 delegați — între care eram și eu — cu obligațiunea, ca mergând la conferența din Ianuarie 20 și 21 din 1892, să votăm și să spriginim publicarea și așternerea „Memorandului” către Tron.

Ca și colegul meu Dr. T. Mihali, constat că Memorandul nu este numai un produs al ședinței din 25 și 26 Martie 1892, ci este, ca și zic așa, o idee de „acasă” din cercurile electorale.

Mandatarii aleși de cercurile electorale aveau instrucțiuni, ca, ducându-se la Sibiu, să voteze publicarea și așternerea Memorandului către Tron. Cu aceste instrucțiuni am participat la conferența din 20 și 21 Ianuarie, care avu loc la Sibiu. Trebuie să mai amintesc, că, afară de aceste instrucțiuni primite de acasă, aleșișii poporului român au primit în Sibiu telegrame dela alegătorii lor, prin care li s'au invitat să aducă la îndeplinire însărcinările lor.

Aceste conferențe au avut loc la lumina zilei, sub control și încuviințarea dată de autoritățile țării, și prin urmare nu poate fi contestată legalitatea deciziunilor acelei conferențe.

A fost pentru mine prima-oră, când am luat parte la activitatea politică românească, și sunt fericit să constat, că m'am achitat cu demnitate și în mod conștient de mandatul meu. Conferența care a avut loc în anul următor, 1893 Iulie, a aprobat deciziunile conferenței din 1892 sub toate rapoartele și aceasta este un rezon mai mult, care îmi dă dreptul să afirm, că Memorandul nu este numai opera noastră, a acelor 25 de acușiți, ci este opera întregului popor român, care urmăria cu neclintit interes lucrările acestui comitet. Țineam să accentuez asupra acestui punct, fiindcă socotesc, că în cele din urmă domnul procuror se va convinge, că în adevăr membrii comitetului partidului național român reprezentau în mod neîndoelnic poporul român, și că acești mandatarii achitându-se de angajamentele lor în mod conștient, poporul român nu-i poate desavua și se zică: acești mandatarii n'au fost reprezentanții noștri, sau chiar dacă au fost, ei nu s'au achitat de mandatul lor, conform însărcinării ce li-am dat, și prin urmare nu ne putem declara solidari cu acțiunea lor.

Doresc a răspunde încă la una din reflexiunile dlui procuror, anume la aceea, că noi în cuprinsul Memorandului nu ne-am numit reprezentanți ai poporului român, și că d-sa nu ne poate considera ca atari, cu alte cuvinte, că poporul român nu poate fi identificat cu membrii partidului seu național.

de câte-ori se va întempla să fie în vacanță vre-o dirigătorie, nici-odată nu vor preocupă națiunile străine, sau acele, pe care ei dimpreună cu noi le numără între străine, și neaveri la puterea dirigătorilor.”

Era anatema înfricoșată asupra unei națiuni întregi. Ci, înainte de ce așa desluși, cum a pătruns acest fulger prin toate clasele națiunii române, nu pot să nu observ, că Maghiarii nu se mulțumesc numai cu cât lipsese de libertate pe națiunea română, ci încă o și calumniază, zicând chiar prin organul legislativ, că e o națiune de jos, și aceasta o zic numai despre Români, cu toate-că se poate zice pe aceste timpuri și de Unguri, precum și de alte națiuni, care gem sub aceste legi draconice; pe aceste timpuri barbare nu se poate lăuda cu cultura sa nici o națiune de sub coroana Ungariei; nu se poate lăuda nici cu cultura aristocraticilor, care numai într'aceia sta, că aceia se nutria și se îmbrăca mai bine decât poporul și erau deprinși mai bine la mesteria de a împila poporul; nici cu cultura poporului, pentru-că poporul era desbrăcat de libertate, care și condițiunea omenească, ci cea dintăiu a toată cultura dacă se alegea niște bărbați din oare-care națiune, cum au fost Corvini, cum a fost Mihail Eroul, Stefan-cel-mare, și alți Români, de cari s'au mirat și parte s'au temut contimporanii, se miră și se va mira toată posteritatea, cu unii ca acestia s'au putut gloria națiunea care i-a născut, cum se poate gloria fiecare mamă cu fiii sei cei înțelepți. Cum poate însă să defaima cineva pe o mamă nobilă ca aceasta fără să cadă însuși în judecata lumii, ca un calvar fără de rușine?

Aș ruga pe dl procuror să nu uite, că din fericire poporul român nu are decât un singur partid, sub programul căruia acest popor s'a înrolat. Că acest partid există, nu poate fi contestat, că nu s'a afirmat încă, aceasta este o cestiune care rezultă din înalta alcătuire a legii electorale, după-care Românii, cu toate că reprezintă un număr mare în această țară, nu pot lua parte la afacerile publice.

Presidentul atrage atențiunea dlui Dr. Tripou că s'ar fi depărtat dela obiect.

Dr. Tripou: Nu cred, dle președinte, să mă fi depărtat dela cestiune. Vorbesed de solidaritatea poporului român față cu reprezentanții lui și aceasta pentru-că se dovedesc că Memorandul este o operă comună. În fața constituțiunii membrii unui partid reprezintă pe alegătorii lor, alegători cari sunt tot așa de responsabili ca și aleșii lor, atunci când este vorba de un interes comun, care este expresiunea voinței tuturor.

Dacă privesc acuză dlui procuror, constat că învinuiriile ar fi în număr de trei. 1. Rolul care l-a avut fiecare din cei 25 membri în conferența din 20 și 21 Ianuarie 1892. 2. Faptul că membrii acestui comitet au executat deciziunile acelei conferențe luând măsuri, ca Memorandul să fie redactat, publicat și așternut către Tron. 3. Că acest Memorand a fost răspândit.

Nu știu, dacă dl procuror a reflectat asupra tuturor acestor trei puncte, sau dacă d-sa nu se gândește decât la cele două din urmă. Ori-care ar fi vederile dlui procuror, în se se constate lucrul următor: hotărîrea ca Memorandul să se tipărească, să se publice este o hotărîre, un fapt ideal, care n'a putut fi încă concretizat. Cum poate să fie oare calificat termenul de răspândire, pe care se bazează dl procuror în fața codului penal? Eu nu cunosc un caz în care codul penal să înscrie o pedeapsă pentru o faptă așa numită ideală, dar care n'a avut nici o formă concretă.

Independent de această idee, mă refer ca și conștii mei la cestiunea de prescripție, și susțin, că prescripțiunea are loc în cazul de față. §. 117 din lege zice, că între altele pedeapsa încetează prin prescripție. Dl procuror are aerul a se întemeia pe hotărîrea înaltei Curii, când zice că în cazul nostru prescripțiunea are loc după trei ani. Eată ce găsească în lege (cetește un paragraf de lege referitor la prescripție, apoi continuă):

Așadar' cu privire la delictul de presă găsim dispozițiuni în patenta din 1852. Aci este vorba de punibilitate și atunci cestiunea se pune astfel: când pot fi eu pedepsit? când am comis un delict, când încetează pedeapsa mea? Atunci când se înscrie, fie că se prescrie prin moarte, prin grațiere sau prin dispozițiuni de lege.

Cu privire la patenta din 1852 dl procuror se referă la maximă juridică: „Lex posterior derogat priori” și susține că patenta din 1852 a fost abrogată prin dispozițiunile din 1871 și 1880, articolul 37. Eu cred, că dl procuror este în eroare, pentru-că tot o maximă juridică zice: „Lex posterior generalis non derogat legi speciali priori”. Va să zică o lege specială care a existat numai în părțile Transilvaniei nu se abrogă prin o lege generală care intervine mai târziu, căci o lege specială nu se poate abroga decât prin dispozițiuni și legi speciale. Resultă deci în mod neîndoelnic, că principiul invocat de dl procuror, nu-și poate avea locul, și deci aplicarea prescripțiunii se impune. Întrebarea este, când am comis noi delictul? În ședința din 25 și 26 Martie 1892. Când am fost acușiți? Peste un an și două luni în luna

După această observațiune mă întorc la influența legilor ungurești spre toată națiunea română, spre toate clasele ei. Mai întâiu legea se apucă de a bate pe toată națiunea în general, ca fiind vulnerată toată, să nu rămână sănătoși nici-un membru; apoi se apucă de biserică și de preoți; biserică o declară numai tolerată, pe preoți îi supune la toate greutățile, și lipsindu-i de tot ajutorul, numai dela preoții români pretinde serviciul pentru stat fără salariu și onoare; demandă ca la orice prepus să-i prindă ca pe niște lotri și furți, căci știa legea, ca nu-i va apăra nimenea, fiind oprită națiunea prin lege, ca să n'aibă dirigători din sinul seu; asupra arhiepiscopului Românilor da putere fiecărui ca să-l caute cu legea unde va vră, zicând că n'are reședință, ca să-l cerce la fumul seu. Din aceste și alte măsuri asupra bisericii și a preoților români au curs ruri de lacrimi peste toată națiunea, și încă curg. Dacă se mai află vre-o rază de lumină în preoțimea Românilor și printr'însa în națiune până la finalul secolului al 17-lea aceea au de a o mulțum Româniilor Turcilor, care le mai da de lucru Maghiarilor de nu-și puteau executa după inima lor legile cele în contra Românilor; și fiind deschisă comunicațiunea Românilor dincoace cu cei de dincolo de munți, Ardeleni învață în România, unde se chirotonia și arhiepiscopii noștri, Maramureșeni și Sălăgeni, și ceialalți Români vecini cu Moldova învețau aici până-ce s'a tăiat comunicațiunea cu încetarea războaielor turcești, și prin alte împregiurări.

(Va urma.)

Maiu 1893. Așadar' prescripțiunea pe care o invocăm se întemeiază pe dispozițiuni formale ale legii, și în consecință rog pe onorabilul tribunal să deie acestui punct importanță pe care el o merită. Totdeodată declar, că mă alătur la cele susținute până acum de conștii mei.

Procurorul răspunde debil și de tot rece repezind aserțiuni făcute mai înainte și trecând fără a atinge cele mai puternice argumente.

Ședința se închide la 2 ore 15 minute.

Ziua a șeptea.

Cluj, 14 Maiu 1894.

Începutul la 9 oare.

Se continuă observările premergătoare ale acușătorilor.

În șirul acesta îi vine rindul dlui Rubin Pațița. Mai înainte, își expune poziția sa și a colegilor sei. De o săptămână petrecem aici și din cele văzute și auzite ne-am convins că procesul acesta nu e un proces criminal, ci politic. Am cetit că chiar și în parlamentul pestan s'a tratat despre acest proces ca proces politic. Noi n'am lucrat ca singuratici ci ca reprezentanții alegătorilor români din Transilvania și Ungaria. Noi ne-am constituit pe baza legii electorale într'un partid formal, recunoscut de toți, chiar și din partea oficială, am formulat un program al cărui prim punct este: Autonomia Transilvaniei. De 12 ani am lucrat pe față în publicitate cu mijloace legale pentru recăștigarea drepturilor noastre. Înaintea d-voastre nu stau niște criminali, ci stau aleșișii unui popor cu trecut și merite cetățenești. Acum vine dl procuror și ne acuză de agitare contra legilor. Noi însă n'am lucrat singuri. Toate conferențele Românilor dela 1881 încoace au fost lîngă idea Memorandului, la 1892 s'a hotărît numai timpul așternerii acestuia.

Comitetul executiv a făcut un lucru, la care toți au aderat; a împlinit numai voința poporului român. Va să zică membrii comitetului n'au fost altceva decât executorii hotărîrii poporului.

Pentru obținerea autonomiei Transilvaniei totdeauna am lucrat pe căi legale. Pasagele din Memorand înscrinate sub pretext că am fi atecat uniunea Transilvaniei nu se pot califica de agitare, pentru-că aceste pasage s'nt identice cu mesajul de Tron, ținut în ziua Transilvaniei la 1864. Chiar și urmările dovedesc că în Memorand nu se cuprinde agitare, pentru-că dela 1892 până acum nicăiri nu s'a văzut efectul unei agitări, poporul și-a plătit darea, a dat câtaeva, s'a purtat liniștit și în ordine și nime nu va pute împnta acestui comitet că s'ar fi făcut vinovat de agitațiune. Chiar și în însuși textul Memorandului s'nt expuse vederile pacinice ale poporului (cetește un pasagiun în care se zice că poporul român a primit cu supunere și încredere față de Maiestatea Sa noua stare de lucruri, apoi al pasagiun în care se zice, că noi Românii vrem să trăim în pace cu conecțătenii noștri). Dacă Maghiarii s'ar fi ocupat cu stările noastre, ar fi prestat bune servicii patriei, ar fi putut vedea că nu noi facem agitație, ci presa maghiară coruptă, care ne calumniază nelcnetat fără de a fi trasă în judecată. Justițiunea curților cu jurați, bună în alte țeri, pentru noi așa cum este o greutate și o nedreptate, pentru-că asupra noastră ar trebui să judece cetățenii, care ne cunosc, în al căror mijloc am trăit și lucrat. Onorații jurați nu ne cunosc din nefericire, noi nu putem lucra alături cu poporul maghiar, de aceea domni jurați nu ne pot cunoaște decât rău, ei ne cunosc numai în lumina și forma în care ne prezentă o jurnalistică decăzută ce ne persecută cu calumni și falsități. Adevărata curte cu jurați competentă a judeca asupra noastră e poporul românesc și acesta și-a și dat verdictul seu în manifestăția dela 7 Maiu. Poporul românesc a declarat că e mulțumit cu noi, că aprobă lucrările noastre, a cel popor, care ne cunoaște în al căru mijloc am lucrat. Acela ne-a achitat. Trece apoi la chestia — mult discutată a prescripțiunii și dovedește cu paragrafi, că de fapt prescripțiunea a intrat de mult și cere ca pe baza prescripțiunii procurorul să-și retragă acuză.

Cât despre uniune, în contra căreia se zice că ar fi agitat, aceea nici astăzi nu e deplin consumată, pentru-că avem o mulțime de legi speciale, ca legea electorală, patenta care toate arată că nici astăzi nu e unită întru toate cu Ungaria. Dacă și în Memorand s'a folosit numirea special: „Transilvania și Ungari” e firesc lucru. Conceptul acesta e vechiu, nu ese ușor din mîntea omului, chiar și în parlament l-au folosit mai mulți deputați fără a fi timbrați de agitatori. Roagă tribunalul să hotărască în cauza prescripțiunii, Procurorul neagă că procesul ar fi politic. Nu trage la îndoială dreptul Românilor de a se constitui în partid politic, ear' de aci nu urmează că ar avea drept să comită fapte contra legii. Dacă agitarea n'a avut urmări, aceasta nu schimbă întru nimic impunibilitatea. §. 175 nu prinde ca agitarea să fi

avut și succes. Că Maghiarii, poate și în parlament folosesc încă numirea „Transilvania”, aceasta nu alterează, căci e deosebire între numirea geografică și cea politică; dacă mai există și azi legi și dispoziții speciale ardelene, aceasta e pentru-că într'adevăr împregiurările cer aceasta, și dacă autorii Memorandului numai din întemplantă folosesc chiar în titlu numirea Transilvania și Ungaria, ear' nu pentru a denega valoarea legii despre uniune, apoi îi invită să facă aci înaintea tribunalului o declarație că recunosc uniunea și el din parte-și va considera aceasta ca moment ameliorător.

Vas. Rațiu: Nu s'nt nici jurist nici politic, dar' s'nt preot care de 30 de ani în mijlocul poporului în continuu am comunicațiune cu el. Cunosgândirea, aspirațiile și simțimintele lui, știu că în poporul român cât de adînc este înrădăcinat respectul legilor, cât de mare este supunerea față cu factorul suprem Maiestatea Sa, pe care îl numește împărat nu rege, pentru că a fost adus aici în Orient pe timpul împăraților. Expresiunea aceasta primită din războiu, s'a înrădăcinat în viața lui. Nu pricep cum cererea cuprinsă în Memorand, care nu este decât o plângere a poporului, poate fi trasă în judecată. Dar memorande către Tron dat-au și Maghiarii, și Românii încă multe altele începând cu „supplex libellus” dat către Leopold al II-lea, care a avut o soarte cu mult mai favorabilă. Pe atunci cel puțin petenții nu erau dați în judecată. Memorandul există dela 1881. Autonomia despre care se vorbește în Memorand a existat; s'nt istoriografi clasici maghiari. De altcum cuprinsul Memorandului e basat pe istorie și are caracter informativ. Într'adevăr nu știu ce plătește constituționalismul și liberalismul laudat, dacă astăzi nu ne este iertat a face ceea-ce în absolutism ne era iertat, a ne plînge, a cere și informa. Cât despre chestia prescrierii se alătură la cele zise de colegii sei antevorbitori:

Procurorul declară că Rațiu este acuzat nu pentru redactarea, ci pentru răspândirea Memorandului. Se suspinde ședința pe 15 minute.

Gerasim Domide: Făcend o excursiune istorică expune însemnătatea rolului politic ce poporul român l-a avut din vremuri. Vorbește apoi despre programele Românilor formulate dela 1848 încoace, pentru a căror executare și împlinirea dorințelor exprimate în ele a luptat totdeauna cu mijloace legale. În timpurile din urmă idea de stat maghiar — lupta pentru maghiarizare — a îngreunat mult poziția noastră, zi de zi ni-a tot luat câte un drept. Acum vreau să ne iee și cel mai sfânt, cardinal și natural drept: dreptul de petiționare, căci Memorandul nu este altceva decât o petiționare. Adevărul autor intelectual al Memorandului este însuși poporul românesc, prin urmare, atunci când executorii voinței poporului s'nt trași în judecată, însuși poporul este tras în judecată. Critică apoi actul de acuză al procurorului.

Două greșeli s'nt în actul de acuză: una obiectivă, alta subiectivă. Procurorul aduce în actul de acuză răspândirea Memorandului cu dreptul de petiționare. Dacă răspândirea petițiunii oprită și pedepsită, atunci însuși dreptul de petiționare e scurtat. Greșala subiectivă stă într'aceea, că procurorul nu a acuzat și pe autorii intelectuali ai delictului.

Memorandul este emanațiunea poporului întreg. De aceea procurorul trebuia să acuze pe toți membrii conferenței din 1892.

De altcum Memorandul nici nu atacă faptele uniunea, pentru-că nicăiri nu se cuprinde o atac contra puterii obligatoare a legii, cere numai ca factorul suprem al statului — Coroana — să schimbe o lege. Curia n'a hotărît asupra prescripțiunii cu privire la persoana lui, de aceea cu atât mai vrtos cere hotărîrea tribunalului.

Procurorul la chestia cu autorii intelectuali ai Memorandului nu reflectează, începe apoi o lungă discuțiune istorică în care neagă dreptul istoric al Românilor. Roman se slătură la cele zise de antevorbitori. Ioan Duma, acuzat numai pentru răspândirea Memorandului, pentru-că atunci când a primit el Memorandul încă nu era oprit și era deja publicat în toate foile românești, se alătură cu privire la prescripțiunea la cele zise de cei mai sus. Ioan Muntean neavend apărător nu reflectează. Ședința se închide la 12³/₄ d. m.

(Va urma.)

Presa străină. Biurul Ligei culturale a primit mătoarea telegramă:

Paris, 29 Aprilie. Cu toate măsurile prohibitive luate de guvernul maghiar, presa franceză a aflat de infamiile ce se petrec la Cluj.

„Journal des Débats” protestă contra limbăgiului nedemn ținut de Wekerle în camera deputaților.

„Figaro”, „Le Temps”, „Moniteur Universel”, „Siècle” publică articole importante asupra procesului Românilor dela Cluj și asupra revoltătoarelor măsuri luate pentru a face tăcere împregiurul protestelor și plângerilor naționalităților.

3/15 Maiu 1894.

Sibiu, 15 Maiu 1894.

Patruzeci-și-șese de ani a măcinat moara vremii de când pentru prima-dată an răsunit cuvintele pline de putere ale poetului libertății: „Deșteaptă-te Române”. . . și el s'a deșteptat. . .

A fost adîncit în „sommel cel de moarte” — și s'a trezit; amorțit a a fost de veacuri — și a reînviat deodată; sângele a fost încheat în vine — și el și-le-a rupt din brațe și sângele a curs limpede, roșu . . . și a frământat cu el brăzii pământului, din care națiunea română a răsărit. . .

Falnice au fost zilele acelea și amintirea lor măreață!

Lanțurile tirăniei s'au frânt; a dispărut întunerecul și lumina a răsărit. . . și soarele libertății a încălzit pământul.

Era înorat cerul, nori grei îl acopereau, dar' astrii s'au născut și luceferi . . . și norii au dispărut de pe cer și lumina feeriei s'a răspândit — libertatea. Geniul încătușat a poporului român și-a scuturat aripile și în falnic sbor s'a ridicat sus, sus în văzduh . . . și astăzi e admirat de o întreagă lume.

Milioanele sufletelor omenesti se închină astăzi în fața acestui geniu. Milioane s'au rugat astăzi pentru cei care au făcut prin moarte de martiri, și resară acest geniu falnic, și amintirea lor măreață o s'erbază astăzi milioane. . .

Și noi — Românii din Sibiu, am dat și noi partea noastră în reconștință, admirație și închinățiune față de umbrele mărețe din timpuri întunecate, pe care ei glorioase le-au făcut pentru numele — Român . . .

...

O parte însemnată din tinerime, inițiatorea de altedați a s'erbărilor naționale, s'a dus la Cluj să fie aproape de acei bărbați care chiar în zilele acestea au să stea în fața tribunalului pentru delictul — de aș iubi neamul . . . și au să lupte — lupta pentru națiune, luptă asemenea măreață celui din 1848. Abia călțva au mai rămas pe acasă și acestora li-a venit în ajutor bravi meserieși români ca să se poată s'ërba, cum se s'ërbează în toată țeara astăzi, ziua de 3/15 Maiu, cu demnitate envenită acelor mari bărbați.

Meserieșii români din Sibiu organizați într'un comitet, au arangiat în localitatea „Grădini Floră” („Flora Garten”) Luni în preseara zilei de 3/15 Maiu o frumoasă convenie socială cu scop de a s'ërba amintirea acelei zi mărețe.

Seara la orele 8 un frumos public românesc a ocupat loc la mese, încât sala puțin cam mică pentru un așa numeros public, era cu desăvîrșire îndesuită. La intrare arangeri cu eșarpe naționale au primit oaspeții și i-au condus la mese destinând locurile. Musica a intonat imnul național și s'erbarea s'a început, după următorul program: S'a cântat de către publicul asistent: inteligință, meserieși și țerani cântecul național „Deșteaptă-te Române”, sub deursul caruia toți s'au ridicat în picioare și ca dintr'un singur piept puternic au răsunit „acum ori nici-odată”. Cu sfîrșitul cântării s'a început o conversație plăcută la fiecare masă. Veselie și animație domnia peste inimile tuturor.

Nu peste mult a urmat un cuvînt de bineventire a dlui Nicolae Simtion. Celelalte puncte din program le-au executat dl Andrei Baltes prin declararea poeziei: Dorobanțul de V. Alexandri și domnul Ioan Fleaca prin cântarea solo a unei poezii frumoase ear' dl Toma Simtion a cetit un frumos discurs ocașional, ear' ca culmea punctelor executate din program a cântat d-șoara Eugenia Grecu cu multă precisiune și cu voce plăcută doina frumoasă și de jale plină: „Până când m'ei ardelene” . . .

Afară de program a cântat corul bine compus și cunoscut al meserieșilor români din Sibiu mai multe cântări, între altele doina lui Lucaciu a cărei melodie tînguioasă a stors lacrimi din ochii tuturor.

Pe la orele 10 mulți dintre inteligințe și cu deosebire damele au părsărit sala impresionați foarte plăcut de această sară frumoasă românească, ce ni-au oferit bravi noștri meserieși români.

Di Victor Tordășianu mulțumește din partea tinerimii arangiatorilor pentru născuțea și însuflețirea cu care au pus la cale această frumoasă sărbătoare națională, și invită publicul să asiste la continuarea acestei sărbători, luând parte la serviciul divin de dimineață și la peregrinajul proiectat la mormântul a două anteluptători naționali George Barițiu și Papiu-Ilarian. După cuvintele domnului Tordășianu publicul care a mai rămas dimpreună cu tinerimea au imprevizabil o petrecere în dans, care începută cu Hora a durat în veselie deplină până târziu...

Toți s'au depărtat cu suvenirii plăcute și în gând cu cuvintele poetului... „Romdnu 'n veci nu piere!“

Pe cât de mare a fost veselia și însuflețirea în preseara sărbătorii, pe atât de deamănă și măreață a fost continuarea acestei sărbători dimineața în ziua de 3/15 Maiu.

Public numeros, compus din toate straturile societății românești a asistat la orele 7 dimineața la serviciul divin îndatinat și în alte zile, ținut în biserică go-or. din cetate, unde s'a cetit și eceniile prescrie întru amintirea sufletelor celor repausați. De aici întreg publicul într'un convoiu frumos, înainte domnișoarele și damele, apoi tinerii și bărbaii într'un lung șir de părechi a peregrinat la mormântul repausaților tribuni din patruzeci și opt, la cimiterul gr-cat.

Ajunși la cimiter publicul a încungiurat mormântul lui Papiu-Ilarian unde a zis fiecare câte un „tatăl nostru“ pentru sufletul martirilor repausați, ear' dl August A. Nicoară, candidat de advocat a rostit o prea frumoasă și însuflețită cuvântare, făcând pe scurt biografia eroilor decedați, apoi o comparație între evenimentele din 1848 și acum, și terminând cu o aventură imploreare a ajutorului divin asupra sorții poporului român.

După discursul aventat al dlui Nicoară a urmat declamarea gentilei domnișoare Domnica Chirtop. D-șoara Chirtop a vorbit cu rară precizie, cu o voce dragălașe, a produs impresie frumoasă, — poezia lui A. Mureșianu „Cătră martirii români din 1848“. A fost viu și îndelung aplaudată. A urmat apoi imnul „Deșteaptă-te Române!“ cântat de întreg publicul asistent cu sfârșitul căruia a pornit spre casă în șirul și ordinea cu care au venit la cimiter, și anume d-șoarele și damele înainte în frunte cu d-șoarele Agneta Cristea și Cornelia Decean.

Patruzeci și șase de ani a măcinat moara vremii de când pentru primadată au rosunat cuvintele poetului libertății „Deșteaptă-te Române“, și el s'a deșteptat și azi e mai mândru și mai în forță ca ori-când. Dovadă ne sânt evenimentele zilelor trecute și chiar și a celei... de azi.

Cu 46 ani mai înainte au răsunat cuvintele acele; atunci au răsunat între sunetul armelor, s'a rostit între vijeirea gloanțelor și au fost ascultate între versare de sânge. Le pronunța cu entusiasm tinărul plecând la luptă și sbura cu drag pe pe buzele murlundului.

Și acele răsună și astăzi „din patru unghiuri“ unde mai sânt Români. Cuvintele acestea ale lui Andreiu Mureșan apostolul redeşptării naționale, „semnelor... profez“ ne sună continuu în auz, cuvintele aceste care „chiamă peatra să învie și munților destinul spune“ ne urmăresc mereu ca un puternic ecou și tărie ne dau și ne încurajiază la ne-curmata luptă pentru neam și libertate...

CORESPONDENȚA
„TRIBUNEI“.

Ghiriș, 5 Maiu n.

Întelegând poporul nostru că pe ziua de ieri, adică Vineri în 4 Maiu la 4 oare după amiază vor ajunge ilustrii membri ai partidului nostru național la gara Ghirișului, am alergat cu toții de prin comunele învecinate, încă și de prin mari depărtări cu sutele spre a întâmpina pe preaiubiții noștri barem în calea ce duce cătră Golgota menită presei române. Dar' ce să vezi.

Văzând slugile părintescului nostru guvern mulțimea cea mare de popor, care cu au îndesuit gara desevirșire, au încercat toate mijloacele spre a depărta mulțimea cea mare de popor care trecea peste

mie. Mai întâiu ni au dat concesiune cu bilete de peron, dar' văzând că poporul nostru este gata a aștepta în masă și pe lângă astă condițiune, gendarmii, voinicoșii interpreți ai liberalismului unguresc, s'au folosit în dragă voie de dibăcia lor patriotică spre a împedea poporul.

Înzadar li-am arătat ordinea exemplară a poporului nostru, înzadar le-am promis că ne vom abține dela orice manifestație sgomotoasă, totuși nu li-am putut potoli pofta ce li-an sfîrșit-o confrății lor dela Feldru și din alte părți, căci cu puștile încărcate, cu baionetele în spatele pașnicilor Români sbierau firește în limba statului: „Cărați-vă de aici de vi dragă vieță, și de vrefi să nu vă rămână copiii orfani!“

Cu astfel de curtuasie patentată a tratat nu numai pe popor, ci și pe inteligența fruntașă din Turda și împrejurime fără osăbire de sex.

În urma aceasta lăsându-i în știrea lui Kossuth, ne-am retras pe fâneața unor Români din Ghiriș, în apropierea căii ferate.

Eroii zilei însă veniră și aici cu baionetele și împărăștiară o „parte din mulțime, ear' pe bravul inteligent român din Poiana: Nicolau Rusu, pe învățătorul din Poiana,

Trămbițaș și învățătorul din Coc Petricaș, li legară și-i duseră în gară, și de acolo li duseră în temnița de unde nici până astăzi nu-i sloboziră, apoi au năvălit asupra altei cete mai îndepărtate de gară, unde întâmpinând pe învățătorul din Luna, Șimon Nicoară, li învinuiră că dînsul ar fi îndemnat poporul de a alergat la gară, și că dînsul ar fi conducătorul mulțimii de pe acolo, apoi punându-i baionetele în piept li siliră a se retrage dimpreună cu mulțimea de oameni, pe la casele din apropierea căii ferate, de unde nu se arătară până-ce trenul ajunse în gară. Îndată la plecarea trenului alergă mulțimea din toate părțile de-alungul căii ferate, începând dela gară și până la drumul țerii, distanță mai bine de 1 kilometru, de unde cu nesfîrșite strigăte de „să trăiască“ și cu manifestațiuni isvorite din adîncul inimii noastre salutarăm pe preaiubiții noștri, și furăm asemenea resalutați.

În gară au putut aștepta însă numai cu bilete de călătorie vre-o câțiva țerani români, și inteligență fruntașă din Turda, dimpreună cu prea stimatele dame române, în numele cărora d-șoara Augusta Vlăduț aveam înșine de a preda la prea iubiții noștri o frumoasă ghirlandă, dar' nesuccesându-ne din cauza liberalismului maghiar, cu aceea misiune s'a însărcinat o altă persoană, care urcându-se în tren își luă calea cătră Cluj cu acel scop.

Ca nici Ghirișul să nu rămână mai jos întru manifestarea patriotismului decât învecinatul oraș al eroilor de stradă, Turda, gendarmii, ca niște haite se repeziră în cupeul Ilustrului nostru bărbat dl Dr. Ioan Rațiu și li secuestrară panglica și cununa prezentată de domnișoarele române din Sibiu.

La auzul acestei ne mai pomenite cutezanțe întreg poporul s'a umplut de o adîncă indignațiune, încât numai pacienței de fer ce ne caracterizează este de a se mulțumi nemanifestarea iritației ce ne încredomina. Poporul nostru aduce agitat de cele-ce se petrecură la Ghiriș, nu va uita în veci acea batjocură pusă pe națiunea noastră — Aceea s'a însemnatadînc pe răvas.

CRONICĂ

După toate probabilitățile procesul „Memorandului“ se va sfîrși joi seara s'au Vineri înaintea amiezii.

În temnița. Din Cluj ni-se scrie cu data de 1/13 Maiu următoarele: Atât ieri cât și azi, întemițatul nostru amic R. u. s. Șirianu a fost vizitat de numeroși amici. Astfel l'au vizitat eri dnii Diamandi Manole (Brașov), Dr. Alexandru Hossu (Deva), preții din Comana inferioară, d-șoara Augusta Orchidan, (București), ear azi dnii Dr. I. Rațiu, G. Pop de Basesți, Dr. V. Lucaei, Patriciu Barbu, Dr. T. Mihali, Aurel Suciu, M. Veliciu, Dr. G. Tripou, membri ai comitetului național, Dr. Gavriila, advocat din Neoplanta, Dr. V. Branăște, Dr. St. Petrovici, Utalia, apoi d-nul și d-na Dr. Barcian, dl și d-na D. Comșa, d-na N. Cristea, și d-șoara Agnes Cristea, d-na Petr. Barbu, și D. Barbu (jurist). Amicul nostru mai are să stee încă o săptămână în temnița, așa că probabil va ave mângăierea (?) să asiste la pronunțarea verdictului în procesul „Memorandului“. — Ni-se mai scrie în același timp, că în temnița dela Cluj se află de Sămbătă teologul de Blaj Ilariu Banciu, arestat sub pretext că ar fi agitat poporul împărțind apelul tinerimii.

Necrolog. Primm următorul anunț funebrel: Jalmicii părinți, soț, fii, fiice, surori și celelalte rudeni, cu profundă mâhnire vă aduc la cunoștință pierderea, ce au încercat în moartea prematură a iubitei lor fiice, soții, mame și surori Elena P. Dima născ. Florian, în vîrstă de 46 ani. Sînteți rugați a lua parte la serviciul funebru, ce se va sfîrși în biserica sf. Nicolae din Scheiu Duminecă în

1/13 Maiu a. c., la orele 3 p. m., unde se vor depune rămășițele pămîntești spre vecinică odihnă. Brașov 1/13 Maiu 1894. Fie-i țărna ușoară și memoria eternă! Panteleimon Dima, profesor, soț. Nicolae, Olga, Manase, Leonora, Mărioara, fii și fiice. Ioan Florian, Aua Florian, părinți. Eugenia Florian, Hareti Rusu n. Florian, surori.

Atrocități. Nu poate fi în stare nimenia să descrie toate nelegiuirile săvîrșite față cu blîndul nostru popor, în aceste zile de glorie și mândrie națională pentru noi Români de rușine eternă însă pentru prigonitorii noștri. Nu le-a fost destul stăpînitorilor situației să oprească intrarea a zeci de mii de Români pacinici în patentata capitală a kulturegylet-ului faimos, nu s'au îndestulit cu insulele ne mai pomenite adresate poporului și națiunii române se vede însă din toată procederea și purtarea lor că prin orice mijloace sau încercat să ne prezente și de astă-dată lumii ca pe un popor răsăritor. Încercarea a fost deșartă. Românul pacinic le-a pus însă și pe acestea la răvas. Cu ilustrare servescă și următoarele cusuri: Locuitorul din Chiuzbaia, Gavril Trif domiciliat la un curator român din Cluj a fost provocat să părăsească Clujul, ear' curatorul a fost făcut responsabil sub pedeapsa de 25 fl. dacă nu-l expedeață la moment. 500 locuitori din Albac au fost opriți pe câmp de a intra în oraș Nicolau Pop paroh în Luperdea a venit să-și vadă fata măritată după preotul din Cluj-Mănăștur Valeriu Pop, gendarmii însă l'au scos din sat năvălindu-l nici să mănance la fiica sa. Mai mulți țerani din Șoupața au fost exortați la gară sub cuvânt că nu-i permis nimănui să petreacă în Cluj decât sub pază polițenească! Ilariu Banciu sub pretext că a agitat a fost prins și exortat din Gilău alaltăieri seara în vest preventiv. A intervenit advocații Dr. Isaac și Dr. Ilea, ca să-l pună pe picior liber, pe inspectorul temniței însă nu l'au aflat, astfel s'armanul zace acolo de 3 zile fără de a putea să comunice cineva cu el sau să intervină.

Representații acusei, din procesul „Memorandului“ și-au dat de hac. În fața causei d'sperate ce reprezintă, dar' mai ales în fața ținutei bărbătești a acușatorilor și a vorbirilor elocvente și pline de dovezi și argumente incontestabile a acestora, domnii procurori se ved cu tot sdrobiți. Las că în săptămîna primă a jucat rolul, nu preamăgilor, de statisti, cu singura deosebire că ședeau, dar acum la începutul săptămîinii a doua văzându-se irevocebil apropiată de rechetitor și de vorbirile meritice de apărare, au prins bieții a se înbolnăvi de masele. An regreta foarte mult, dacă din pricina unei eventuale boale nu și-ar mai pută continua împlinirea datoriilor, căci în cele din urmă tot sîntem curioși să vedem, că adică de ce treabă mai sînt și domniile lor în sala de pertractare.

Nou comite-suprem. Foaia oficială publică numirea vicecomitetului Coloman Krupanicz de comite-suprem în Strigoniu.

Inchisițiune. Ni-se scrie din Balmir cu data de 12 Maiu n.: Vineri în 11 Maiu st. n. ne-am trezit cu o patrolă de gendarmi des-de-dimineață. Ni'a făcut vizită în comună, umblînd din casă în casă și întrebînd pe toți locuitorii, că cine a dat ajutor la membri aleși de a merge la Cluj? Subscriul fiindu-mi milă de ei ca să nu mai alerge prin comuna noastră înzadar, i-am chemat la cancelaria comunală din loc, și le-am arătat lista cu darurile colectate, în suma de 6 fl. v. a., spunându-le domnilor gendarmi că ne pare rău că n'am știut mai mult despre astă adunare că atunci poate se stringea mai multe daruri spre scopul acesta, sfînt național. Dar' cu altă ocaziune vom jertfi și mai mult. Deși această colectă mică nu ar fi putut ajunge din destul pentru acoperirea speselor de călătorie la 11 membri aleși, aceasta s'a făcut numai la cererea proprie a toți locuitorilor din comuna noastră, însă spre dovadă că neputînd participa toți la Cluj jertfesc denarul cel din urmă al lor, zicînd totul pentru națiune arătînd lumii că Românul știe prețul onoarei și dreptatea ce i-se compete prin lege. Ce înțeles a avut această controlă din partea gendarmiei în scopul sîn arătat nu știm, dar' presupunem că nedreptatea stăpînirii noastre li mustra neincetat și nu știu cum se spele mai bine de păcatele lor comise față cu noi.

Note volnicii. Joi spre Vineri noaptea a fost încălcată casa preotului din Veneția-de-jos Virgil Pop — de gendarmi fără știrea cuiva, ear' numitul preot declarat de prins și adus la casarma gendarmilor în Șercaia, unde a fost luat la interogator tot de gendarmi, și nu a fost dus la judecatorie nici până Vineri după amiază; — toate acestea pentru-că au aflat la dînsul apelul junimii.

Din Buru (comit. Turda-Arieș): După-ce au văzut Maghiarii angloiați cum s'au îndemnat de a mers un număr bunioș de oameni din comuna Buru la Cluj pe ziua de 7 Maiu și temându-se că vor merge și mai mulți: au ordonat la toată casa ca să mergă la sămănat de pădure în ziua de 7 Maiu, căci la din contră cad sub cea mai aspră pedeapsă. Forestieri de pădure amenințînd poporul cu feburile pedepse împușcă după capre cu deosebire de ale oamenilor a celor care au fost la Cluj pe 7 Maiu pîndesc toată ziua prin pădure ca să prindă sau capre sau vite și apoi să-i apuce și să-i pedepsească gîndind prada în ghiarele lor să-i sparie, că în acest chip se va domoli poporul și nu va mai asculta de conducătorii si. Buru 12 Maiu 1894. Cu distincă stimă: Simeon Morușca, preot.

Din public.*)

Pentre cultivatorii de poame.

Prin rescriptul seu dto. 2 Maiu a. c. Nr. 25.228. Înaltul minister r. u. de agricultură aduce la cunoștință cultivatorilor de poame, a comunelor și a reuniunilor, că în scopul valorisării poamelor uscate precum și a vinului de poame, va distribui în anul acesta în mod grătit sau cu preț redus cupatoare de uscat poame, apoi mori de Normandia pentru prepararea vinului de mere, teascuri și pentru esperimentare v'ro câteva cazane de fert rachiul sistem „Kriznic“.

Particularii pot procura cupatorul „Carenille“ de uscat poame cu ajustarea completă pentru 291 fl. 50 cr., moara de Normandia pentru poame cu fl. 70 și cazanul sistem „Kriznic“ de fert rachiul, fl. 260.

Comunele și reuniunile (agricole și de cultivarea poamelor) pot primi cupatoare de uscat poame sistem „Crenille“ în mod grătit, ear' spre întrebuintare pot împrumuta moara de poame și teascul dacă vor înainta spre acest scop cererile lor în regulă motivate până la mijlocul lunii Iunie a. c. n. la înaltul minister r. u. de agricultură în Budapesta.

Înaltul minister este aplicat a pune la dispozițiunea cultivatorilor de poame fără nici o remunerare esperți de ai sei, care vor așeza cupatoarele de uscat poame și morile, și vor da instrucțiuni cu privire la manipularea cu acelea.

Atragem deci atențiunea tuturor celor interesăți asupra favorului ce li-se face prin exmisul present și îndemnăm pe cei ce uscă în măsură mai mare poame, fac vin și rachiul de poame să-și înainteze cererile motivate până la 15 Iunie n. a. c. la Înaltul minister r. u. de agricultură în Budapesta.

Sibiu 3/15 Maiu 1894.

Comitetul central al Reuniunii Române de sgricultură din comitatul Sibiu.

Ioan de Preda. Victor Tordășian.
v. președinte. secretar

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiua nu primește răspunderea

Dela Cluj.

(Correspondență telegrafică.)

Cluj, 15 Maiu n.

În cestiunea prescripțiunii, tribunalul respinge cererea acușatorilor.

Le cetesc apoi pasagele încredinate în traducere maghiară. Dr. Vasile Lucaeiu excepționează traducerea și cere corectarea.

Tribunalul se retrage ca acușai să se poată sfîtuș și unul din ei să facă în numele tuturor observările și propunerile cu privire la traducere.

Talmacii constatază că traducerea e greșită.

SERVICIUL TELEGRAFIC
al „TRIBUNEI“.

Orăștie, 15 Maiu n. (Telegramă particulară a „Tribunei“). Pentru 15 Maiu s'a recuirit o companie de soldați la Cugir și Vinerea.

Szarvas, 15 Maiu n. Ministrul de culte Csáky a fost obiectul unor mari ovațiuni. Ministrul a zis, că nu există putere care ar fi în stare să-l abată dela direcția apucată.

Alba-Regală, 15 Maiu n. O deputațiune a agricultorilor și industriașilor a salutat pe episcopul Steiner din incidentul votării în casa magnaților. Seara au arangiat elevii școalei comerciale o contra-demonstrație înaintea locuinței comitetului-suprem Fiáth, care a votat pentru proiect.

Sillein, 15 Maiu n. Adunarea catolicilor a fost bine cercetată. Conte Ferdinand Zichy a atacat reformele bisericești. S'a votat mai multe resoluțiuni în contra reformelor bisericești.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 12 Maiu. n. 1894.

Sămînțe	Cantitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Prețul per 100 chilo	
		dela	pînă	dela	pînă
Grâu					
Bînățeneșt vechiu	74	75	75	75	75
Grâu dela Tisa	74	75	75	75	75
Grâu „Pesta”	74	75	75	75	75
Grâu de Alba-Rog.	74	75	75	75	75
„Bacica	74	75	75	75	75
Grâu ung. de Nord	74	75	75	75	75
Sămînțe, vechi ori noue	Sotal	Cuallitate per Hect.		Prețul per 100 chilogr.	
Săcără		70—72		5.4	5.50
Ora	de nutreț	60—62		5.9	6.30
„	de vînare	62—64		6.55	7.40
Ovăș	de bere	64—66		7.90	9.—
Cucuruz (porumb)	bînăț.	89—91		5.—	5.—
„	de alt soi	78		4.85	4.95
Mei					
Hră				3.90	4.50
Grâu	de toam.	7.26		7.26	7.03
Cucuruz	de primă.	7.02		7.02	7.03
Ovăș	de primă.	4.86		4.86	4.88
„	de toamnă	5.89		5.89	5.88
„	de primăv.	10.90		10.90	10.95
Produse diverse	Salt			Cursul	
				dela	pînă
Sem. de trif.	Lucernă ungurescă			2.—	6.—
„	roșie			62.—	67.—
Oleu de rap.	rafinat			34.—	35.—
Uns. de porc	dela Pesta			51.15	52.25
„	dela țeară				
Silăniță	avântată			49.—	50.—
„	afumată				
Său					
Prune					
Lictar	slavon, nou			15.10	16.—
„	bînățeneșc				
Miere	brută				
„	galbînă străcurată				
Coară	de Rosenau			152.	154.
Spirt	brut				
„	Drojdite de spirt				

Cursul pieței din Sibiu.

Din 10 Maiu n. 1894.

Hărție-monetă română	Cump.	9.26	vînd.	9.89
Liro turcești		11.14		11.18
Imperiali		10.10		10.14
Ruble rusești		1.82		1.34

Bursa de Budapesta.

Din 12 Maiu n. 1894.

Renta de aur ung. 6%		
„ „ 4%		119.20
„ „ hărție 5%		123.50
Împrumutul căilor ferate ung.		127.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)		100.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)		96.—
Bonuri rurale ung.		98.—
„ „ croate-slavone		120.—
Obligațiunile desp. regalilor		147.50
Împrumut cu premiu ung.		146.50
Losuri pentru regularea Tisei și Soghediu		127.50
Renta de hărție austriacă		119.—
„ de aur austriacă		119.—
Losurile austriace din 1860		158.—
Acțiunile băncii austro-ungare		100.02
„ de credit ung.		430.55
„ „ aust.		351.—
Scrișuri fonciare ale institut. de erod. și economii „Albina“		101.—
Argintul		50.—
Galbeni împărătești		5.89
Napoleon-d'ori		9.91
Mărți 100 imp. germane		61.17
Londra 10 Livres sterlingi		124.90

Bursa de Viena.

Din 12 Maiu n. 1894.

Renta de aur ung. 6%		
„ „ 4%		118.—
„ „ hărție 5%		126.50
Împrumutul căilor ferate ung.		123.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)		100.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)		95.—
Bonuri rurale ung.		98.—
„ „ croate-slavone		120.—
Împrumut cu premiu ung.		147.50
Losuri pentru regularea Tisei și Soghediu		143.70
Renta de hărție austriacă		98.75
„ de aur austriacă		98.92
„ „ aur austriacă		119.74
Losuri pentru austr. din 1860		158.—
Acțiunile băncii austro-ungare		110.01
„ de credit ung.		422.80
„ „ aust.		350.59
Argintul		50.—
Galbeni împărătești		5.84
Napoleon-d'ori		9.93
Mărți 100 imp. germane		61.17
Londra 10 Livres sterlingi		138.75

Bursa de Bucurosei.

Din 28 Aprilie v. — 4 oare p. m. Casa	Ultimă
---------------------------------------	--------

„Cumpără dela faur, nu dela cărpaciul!“

[368] 22-24

zice un proverb vechiu.

Aceasta cu drept cuvânt pot a o referi la stabilimentul meu, căci numai un astfel de mare comerciu, cum e al meu, are mari cantități de mărfuri per comptant și alte avantaje, spese ieftine, care în fine sânt în favorul cumpărătorului.

Mostre minunate se trimit la mușterii privați gratis și franco. Cărți și mostre, ca cum n'au mai fost până acum, pentru croitorii se trimit nefrancate.

Stofe pentru haine.

Peruvian și Doking pentru înaltul cler, stofe după prescripțiunile regulamentului pentru uniforme funcționarilor c. r. și pentru veterani, pompieri, gimnastici, livrele, loden, stofe pentru billard, trăsuri, mese de joc impenetrabile, pentru jachete de vânători, stofe de spălat, pleduri de călătorie dela fl. 4 până la 14 fl. etc. Mărfuri de lână, curată, trainice, bune, nu ca sdrențe ieftine, care nu fac nici cât prețul pentru croitor, recomandă

Joh. Stikarofsky,
Brünn (Manchesterul Austriei).

Fabrica cea mai mare de stofe în valoare de 1/1 milion florini.

Trimitte numai cu rambursă.

Correspondența în limba germană, boemă, maghiară, polonă, italiană, franceză și engleză.

Banca generală de asigurare

„TRANSILVANIA“

ÎN SIBIIU.

fundată în anul 1868

[158] 17-26

asigurează prelungă condițiunile cele-mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- b) pe vieța omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc		Sume asigurate pe viață	
în a. 1869-1890 fl.	853,550.84	în a. 1869-1890 fl.	648,800.50
în a. 1891	51,752.38	în a. 1891	48,316.91
în a. 1892	48,911.78	în a. 1892	57,791.88
în a. 1893	34,925.85	în a. 1893	53,119.28
Suma fl. 989,031.85		Suma fl. 808,118.57	

1,797.150 fl. 42 cr.

Conform bilanțului pentru 1892 fondurile de rezervă și garanție se urcă la **864.028 fl. 70 cr.**

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

Institutul Tipografic în Sibiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. **Piperuș Pătru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. **Păcală și tândală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. **Colăcărutul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. **Fiica a nouă mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. **Îndărănicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. **Blăstem de mamă.** Legendă populară din giurul Năsăudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de Prof. Dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. **Din bătrâni.** Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. **Cenușoata.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. **Un peșitor îndărănic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. **Frietenul meu Vântură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. **Scăpătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. **Strigoica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. **Sgârcoitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. **Nusciul-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. **Pina-împărăteasă și penina ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. **Un idil în Roșeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. **Esba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. **Prințesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. **Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. **Roma invinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de L. Caragiali. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. **Clara Milici.** Novela de I. Turghenev Traducere din limba rusă de Enca Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 b.

O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Diplomă de onoare.

Institut Tipografic în Sibiu

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ și DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit de cuverte, cerneală, recuise de scris, ceară de pecetluit etc.

Comande din afară se efectuesc repede.

Bilete de vizită după plac și cerere

Mare deposit de hârtie de scris și concept, precum și hârtie fină de epistole cu plicuri în casete.

EDITURA „TRIBUNEI“ ȘI A „FOII POPORULUI“

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Biblioteca populară a „Tribunei“

Dicționar
român-german și german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Măcelarilor 21.

Librărie românească în Sibiu

Strada Măcelarilor 21.